

UNIVERSITAS
STUDII VIENNENSIS

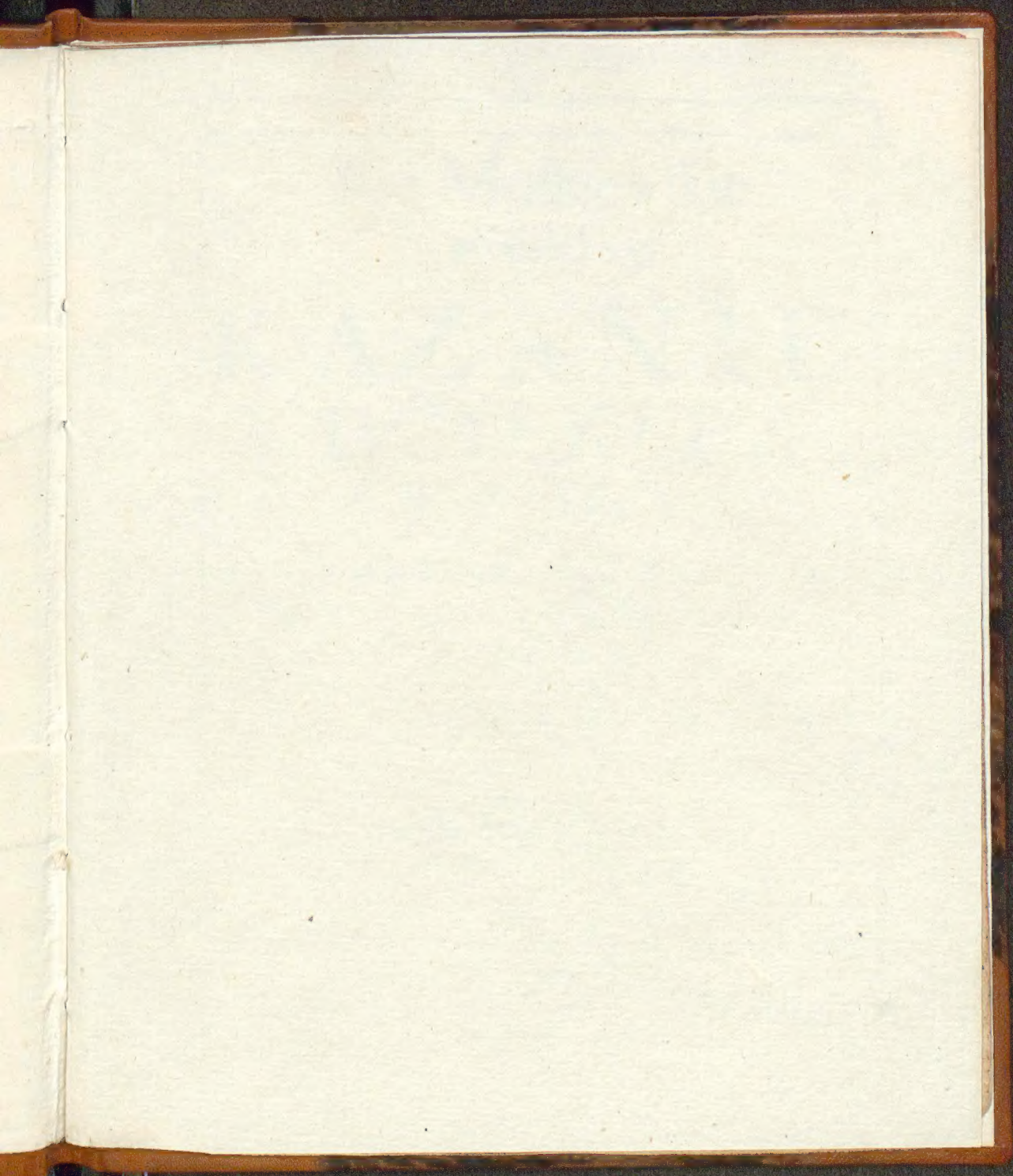
53553

Mag. St. Dr.

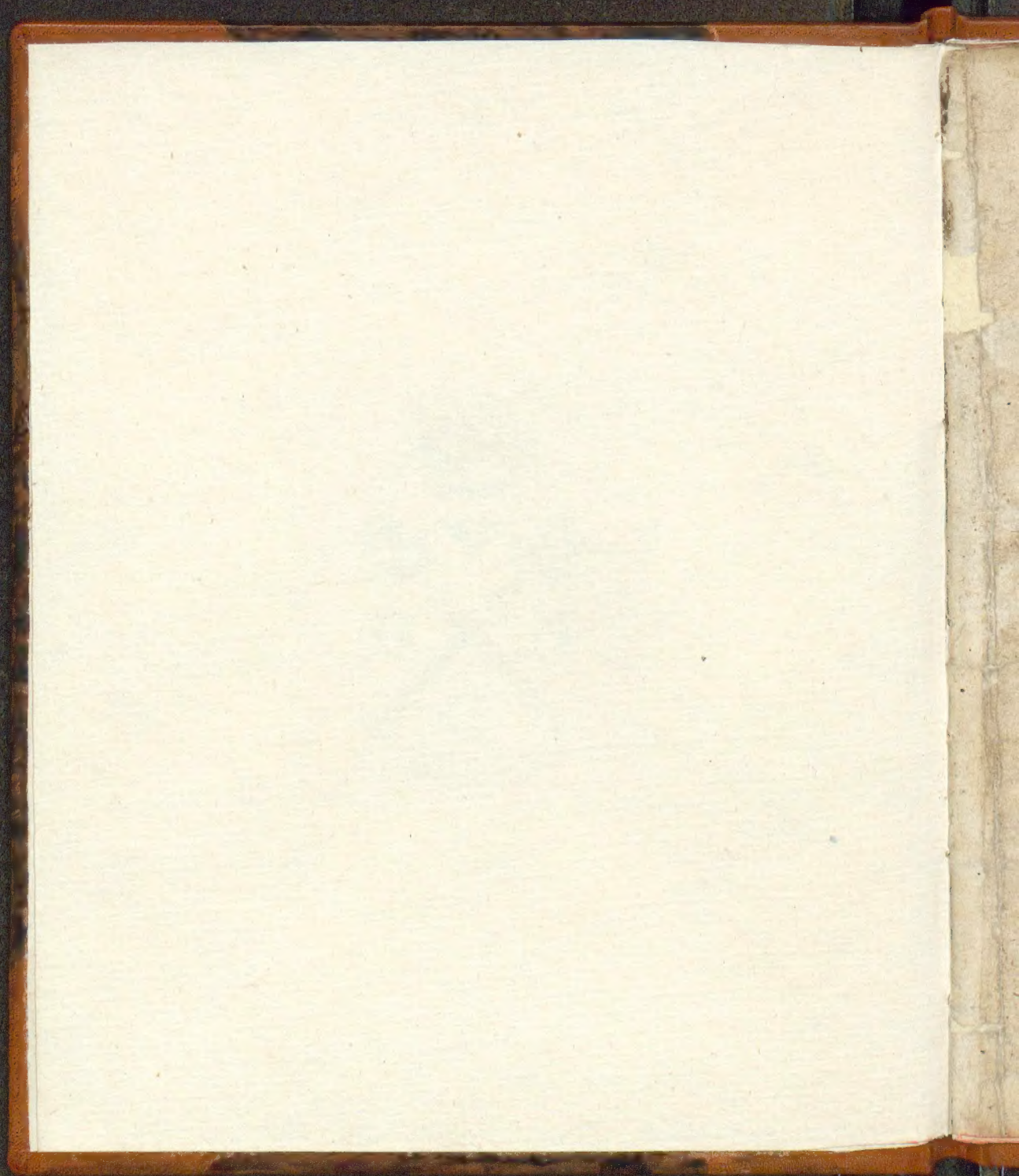
I

Ná Moskiewskie zwycięstwo
Ná Moskiewskie
zwycięstwo

KAZANIE
Y DZIĘKI PA-
NV BOGV.

Czynione w Wilnie 25. Iulii, w dzień S. Iá-
kubá, 1611. ná przyjazd szczęśliwy
Krolá I. M.

Przez X. PIOTRA SKARGĘ Societatis IESV.

W Krakowie
W KRAKOWIE,

Z Drukárni Andrzeiá Piotrkowczyká, K. I. M. Typographá.
Roku Pán. 1611.

Ná Moskiewskie zwycię- stwo, Kazanie y dzięki Pánu Bogu.

Consolatus est Dominus Sion: gaudium & lætitia
inuenietur in ea, gratiarum actio, & vox lau-
dis. *Isaia 51.*

B Dy P. Bog ciešy y wweśela Kościół
swoy/ y nas domownik ięg: powinniśmy dzie-
łowanie / y głośy wychwalenia dobroci iego.
Ależ zarzdy to dziełowanie być ma / iako Apo-
stol wspomina: *Prose niechay beda dzięki za lu-*
dzie w sytkie, y za Krole, y Stany wysokie, abyśmy spokojne mieli po-
mieśkanie w pobożności y czystości. Ale gdy P. Bog nowemi nas
dobrodziejstwami obśyla: nowe też dzieł y śpiewanie oddawać
mu winniśmy. *Cantate Domino canticum novum: quia*
mirabilia fecit. Za nowe dary/ nowe śpiewamy pieśni y dzie-
ł: a zwłaszcza gdy dary są dziwne/niespodziewane/niezasłużone/
y wszytkim na pociechę y pożytek służące. Obaczmy y wważay-
my/ iakieśny pociechy y wesele y dobrodziejstwa w tych zwycię-
stwach na tey wojenney wyprawie do Moskwy odnieśli: a w-
miejmy za nie dziełować y wdzięcznymi być.

1. Tim: 2.

Psal: 97.

Przednie sie z tego y naprzod radniem: iż P. Bog do rozsz-
rzenia Kościoła swego / y prawdy Kátholickiey / y pożytkania *Wrotá do roz-*
duś ludzkich droge wkláznie. *serzenia chwa-*
Narod ten/ w stárym odświeżeniu *ty Bozey.*
świe/ y wyrzuceniem sie z iedności Kościoła Bożego/ wwichlá-
ny/ wtrácił prawdę Bożą: nábrał w sie błedow y fałszywey náu-
ki: wpadł w zabobony y czáry / y służbę sáránska / y w iáwne/
bzydkie y w niebo wolájące grzechy. Wyniosł sie ná taką głu-
pią hárdosć: iż Látinniki y wszytek Rzymśki Kościół / ma za
poháńce/ iako Żydy y niewierne: w ktorých chrztu s nie máś/ y do
zbawienia

Kazanie, y dzięki P. Bogu

zbawienia nadzieie. Lecz P. Bog takimi nad nimi zwycięstwy/ y poniżeniem ich / wstawia święta Apostolska wiara/ y prawda zbawienna wynosi: aby sie do niey garnać mogli/ a do uznania błedow swoich przychodzili / y pomoc y przyczynę z niedze y wpa-
dki swego świętego/ do zbawienia nabydowali. Napełni/ Pás-
nie/ hánba twarzy ich, a twego imienia szukać będą, mowi Psalm.

Dawni nieprzy-
aściele poniżeni.

Nadzieia do zu-
pełnego pokoiu.

Rozszerzenie
granic.

Przywrocenie
odietego.

Stolice samey
podanie.

Slawá Koron-
na.

Slawá Rycer-
ska.

Szczesliwie wro-
cenie Pánskie.

Do tego weselim sie/ iż stare y iakoby wrodzone nieprzyiaciele Korony tey/ P. Bog poniżyl/ z ktoremi nigdy zupełnego pokoiu nie bylo/ a wstawicze wojenne trudności z nimi zachodziły. Takim wpadkiem ich / nadzieie bierzem do stalego y zupełnego po-
koiu/ ktorego wshysey pragniem. Z tego radość mamy/ iż Pan Bog rozszerzyl granice Pánstwa tego / y odiy wielki powiat przywrocil / y zamek mocny / ktory wrotami do wshytkich ziem nieprzyacielskich być może. A co wiecey, nad nadzieie Stolice sa-
me / siłę wshytkiey Moskieskiej ziemie / w moc Krolowska po-
dal. Wstawil P. Bog Korone te y wshytkiego Chryscianstwa/ iż Rycerskiego męstwa swego starowiecznego dotrzymawa / y ono tak szesliwie rozmnaza.

A nade wshytko radością sie napełniamy: iż przenaw zshy Pan Bog/ Krola Pána naszego zdrowego nam/ y taka slawa wywysz-
sonego / po wytrwaniu dlugich żołnierskich y niebezpiecznych cieśkości/ przywrocil/ ktorego na tey wyprawie y wojnie w mo-
cney rece swoiey y w obronie trzymal/ y wielkimi dary swemi o-
krasil/ y nadał. Co sie troche wspomni / nie tak ludzom / iako Pánu Bogu/ od ktorego wshytko dobre plynie/ cześć oddając.

Czas vpátrzony
y pogodá do ny-
prawy.

Krwáwe gody.

Co odrádzić te
nyprawy mo-
gło.

Naprzod sie wielce dziwniem / iako Krolow J. M. dał znać P. Bog/ iż byl czas na odebranie tego co wziął nieprzyaciel od W. F. Lit: y Korony/ y na oddanie zshywości oney/ y mora-
łowości / ktorzy Polski y Litewski narod na onym krawymy wojennym zabili. Do tey wyprawy nic mu sie trudnego nie zdało: iakoby od Boga wysłany byl/ y od niego to rozkazanie miał / de-
ore Dei. A nie odrádziła mu tey wojny/ mála liczba żołnierzow/ przedka wyprawa: na tak mocne y wielkie Pánstwo / bezpie-
ność y niedostaték skarbow / swowolność y niekárność nieko-
rych żołnierzow/ y inne wielkie przeszkody/ ktore namedrżego od-
rázić mogły / y od takiego záczenia y puszczenia sie na tak trudne nalażdy odwodzić.

Dziwniem

Dziwniem sie/ iako dal P. Bog ono wielkie zwycięstwo v
 Klusiney/ w ktorym moc nieprzyiacielska wшыtká zostawála/ y
 z postronnych y pieniesnych narodow/ Niemcow/ Francuzow/
 Szwedow/ Niderlandow/ liczbá dáleko Krolewskie woysko
 przechodziła. Stárry nieprzyiaciel oná szczęśliwą bitwą/ rece
 spuścił/ koronowanego swego Cará z Pánstwa złożył y ná mni-
 chy postrzygl/ Krolewskiemu synowi Władysławowi posłuszeń-
 stwo zmocnione przysięgami oddał/ do Stolicy otworzył/ żołnie-
 rzá Krolewskiego do miásta stoiecznego y zamkow wpuścił.
 Ktożby powodzenie y szczęście wietše/ y iako znaczniejszyá moc y
 reka Boża być mogła? Ale to nadziwnieysza/ iż on Car złożony/
 gdy mu swoi nie dufali/ y klastorney ięg strazy: do reki go Kro-
 lewskich y z brátem rodzonym/ ktory od niego hetmánil/ oddali:
 iż teraz więzniem iest/ ten ktory wшыtkiey Moskwy byl Pánem.

Zwycięstwo w-
 ielkie v Klusi-
 ney.

Złożenie Cará
 od swoich.

Przysięgi.

Podanie Stoli-
 ce.

Snyki do ręku
 Krolenskich po-
 dány y z brátem.

Lecz nie iuz tych dziwow koniec. Gdy lud przysięgły y w po-
 słuszeństwo oddány/ Pátryarchá poburzył imieniem religiey/
 aby Żydowiná (iako mowil) y Poháncá/ zá Páná nie mieli/ á
 wierze swey zelżywości nie dopuścili/ y od wtráty y odmiany iey
 bronili/ y dusz swoich nie gubili: Ozwal sie ná złożenie posłu-
 szeństwa y odstąpienie przysięgi pierwszy y potężny Pan/ Sto-
 pin nieiáki: ktory gdy woyská zbierał/ okrutny iest od swoich/ y
 Krolewskie go szczęście bez mieczá porażno.

Pátryarchá bu-
 rzliwy.

Pierwszy odstęp-
 cá okrutny. Sko-
 pin názwany.

Toż sie stało y drugiemu śalbiierzowi Dymitrowi: ktorego
 Pátryarchá przyzwał z niemáłym woyskiem/ aby z Stolicy lud
 Krolewski wygnał y wybił/ chcąc mu miásto otworzyć/ y po-
 moc ludu niezliczonego w mieście ziednać. A gdy sie iuz ná ona
 wyprawę gotował/ á po kilku dniu wyjeżdżać miał: od żołnie-
 rzow swoich włásnych zabity iest/ nie mieczem Krolewskim/ ále
 szczęściem Boskim.

Drugi od swo-
 ich zabity.

Po nim trzeci zdradliwy Galiczyn/ y z Metropolitem/ y z in-
 nemi powstał/ ktory od Stanow Moskiewskich posłem do Kro-
 lá J. M. wyprawiony będąc/ y swoje krozy go wysłali/ y Kro-
 lá J. M. zdradzał/ y z obleżonemi sie Smolenszczany zawiá-
 iac/ sam sie ná Pánstwo Moskiewskie wdzierał. Tego zdrad gdy
 doznano: w reke Krolewską wpadł/ y więzniem ponížony został.

Trzeci poimány
 do więzienia.

Ná koniec/ powstał czwarty Lepon/ z tegoż Pátryarchy po-
 budzi/

Czwarty ode-
 budzi/

gnány y porażony.

budki/ y náiáchal z wielkim woyskiem Krolowskie ná Stolicy żołnierze: máiac miásto otworzone/ ná zamki sie wdarl. Ale dziwnym Boskim odgromieniem/ ktory mestwo rycerskie posilil/ nie tylo odegnány/ ale y porażony iest z woyskiem swoim/ y náiázdem onym/ wšytko miásto stoeczne/ ktore ma w okolo cztery mile osády/ zgubil/ iż ie spalic Krolowski żołnierz náiáchány/ dla obrony/ musiał/ ná dwu sie mocnych niedobrych zamkach Carskich osádziwszy/ w ktorych palace/ bogactwa/ y skarby/ y zbroie/ y działa wšytkiey Moskiewskiej mocy przebywały. oblegl ie Lepon/ ale bez zysku y z utratą swoią: bo ná wycieczkach przegrával/ y wstepować musiał. Ale znou sie ná ono obleżenie poprawiwszy/ wietřa kleske odniósł/ y od swoich zabiry iest. Tak iako pierwsza o tym nowina Krola J. M. ná służbie Bożej w Rosściele s. Janá w Wilnie zabawionego/ došla.

Smoleńska długie obleżenie dla czego.

Przywrocenie wydartego przed lat 100. blisko.

Sprawniedliwa wojná.

Pierwsza iey chorągiew.

Czynność y przystęga dobrego Pána.

Popieranie y konanie tego błogosławienstwa Boskiego y szczęścia wojennego / ná Smoleńsku zostawáło / ktorego Krol J. M. odstąpić nigdy niechciał: á iakoby ná to samto przyiáchal/ żeby wydarte kráte przodkom swoim odebrał / y s. Bazmierzcy Zygmuntá dziádow swoich dziedzictwo przywrocil: odwieść sie od obleżenia onego nie dal / przy ktorym wielkie sie Chryścianskie y Krolowskie y rycerskie y hetmanskie cnoty y mestwa iego pokazały/ y wynurzyły. Naprzod sprawiedliwość/ ktora ná walach pierwsza chorągiew mieć ma / y Pány / y Rycerstwo iego meżne czyni. Wojenna tá wyprawa słusnie y sprawiedliwie podniesiona iest / o przywrocenie wydartego Kieństwa Siewierskiego/ y głównego zamku iego Smoleńska/ ktorego nigdy Krolowie Polscy y W. X. Lit. w żadnych z Moskwa przymierzách nie odstepowali. y owšem Woiewode Smoleńskiego w Radzie swej záwždy mianowali y stáwili/ aż do tych czasów naszych. y iáwna rzecz iest/ iż przed stem lat tylo/ z reku Krola Zygmuntá pierwszego od posłuszeństwa Krolow Polskich Siewierska ziemia z Smoleńskiem odpádlá. Godziło sie / y dobrego Pána czynność y przystęga / y miłość ku oyczyźnie to wyciągála: aby to co źle wydarto/ sprawiedliwie przywroczone bylo. y dla tego Pan náš samego Smoleńska pilnował / ná Moskwie sie doabra y kráiny nie skwápiąc/ ktore oni sami przez sie oddali.

Nie ciężko

Nie ciężko było Panu naszemu Mł: polem tak długo le-
żeć/ y wszystkie niewczasy żołnierskie przez dwie lecie wytrwać. y
Krolowskie wczasy/ y domowe pociechy porzucić. Nie ciężko
mu było tak długo dom swoy / Krolowa J. M. y synactwo
iako by odbieżeć/ y nieiako ie osierocić. A który to kiedy Krol
na Europie/ na sobie przewiodł? Nie przestając na hetmanach/
sam z nimi wdawać sie w wojenne niebezpieczeństwa/ y zdrowia
swoego Krolowskiego nastawiać/ dla oyczyzny y poddanych swo-
ich/ nie zaniechał. Przy obleżeniu tak długim/ męstwo rycerskie y
serce wielkie y cierpliwe pokazał / y wszystko swoje żołnierstwo/
przykładem cierpliwości wielkiej/ zatrzymawał/ y trzeźwości/ y
czystości/ y czystości/ y powściągliwości/ nauki im wzorem swo-
im podawał. W nieszczęściu / y wstrząsach szturmow / wielkiej
myśli państwa nie tracił. W zamieszaniu żołnierskim/ y wycią-
ganiu pieniędzy/ miał mądrość y szczęście od Boga: iż ie vcho-
dzić y do wytrwania y czekania/ y checi ku sobie obrocić/ umiał.

A gdy już czas Seymowi przyszedł / a nadzieie wedle
ludzi y ludzkich sił y rady/ o wzięciu albo podaniu zamku nie sta-
wało/ y wracać sie do krolestwa musiał: podwyższył go P. Bog
dziwnie cudownym swoim błogosławieństwem / y oświeceniem
rozuńu/ do odebrania zamku: gdzie reka ludzka wstawała/ tam
moc Boska powstawała. Odstepowaniem mienagłymi/ y rozbiega-
niem rot vbespieczył sie nieprzyiaciel/ y wragał sie/ y nasmięwał:
ale ono bezpieczeństwo y wraganie/ wyszło mu na wstręce zamku.

Zmowiwszy sie Pan z cnyim y meżnym/ acz w nie wielkiej lic-
bie/ żołnierstwem swoim: drabiny wysokię na wysokię mury zgo-
towawszy / a podkopy ogniste na obalenie muru/ na miejscu nie-
spodziewanym od rzekł: Liepu uczyniwszy: w nocy strzelba y tra-
bami do dziur dawno w murach wybitych/ wszystkie moc obleżo-
nych obroćili: a w tym na mury nieustraszone żołnierzy wskako-
wał/ y część odległego od pierwszych dziur muru ogniem obali-
wszy/ y prochami zápolonemi wyrzuciwszy/ na blankach/ iedni z
Moskwa sie wganiali / drudzy przebita dziura zamek wojskiem
napelnili / y wielkie zwycięstwo otrzymali. Co świętocy pisarze le-
piey wypowiedzieć/ y niektórych wysokię męstwo y cnoty żołnier-
skie/ y ku Panu y oyczyźnie checi/ miánowicie wyślawiać beda.

Żołnierskie pol-
ne niewczasy
wytrwane.

Osierocenie nie-
iako domu Kro-
lowskiego.

Zdrowia nastá-
wienie.

Przykład cnot
żołnierskich.

O Smoleńsko lu-
dzka moc zástá-
pił Pan Bog.

Smoleńsko iako
dobyte.

13. Iunii. 1611.

Pisarze świętocy
mch męstwa
poiedynkowe
wychwclia.

My Ducho-

Pomocy do zwyż-
ciągłw.

1.

Vśanie wielkie
w Pánu Bogu.

Pśálmy.

2.

Świeta inten-
cya.

3.

Modlitwy.

4.

Wzywánia świe-
tych domowych
y krewnych.

5.

Budowanie Ko-
ściół ś. Piotra
y Páwła.

6. Fundowanie
plebanii y Colle-
gium.

My Duchowni/ do dzięki P. Bogu oddánia vpomináiąc/ to przydáiem. Pomogło Krolowi Pánu náśemu wielkie y wprze-
me/ y nigdy żadnym nieścześnie niezgáśone vśanie w sámym
P. Bogu/ktory záwždy owe słowá w sercu miał: Tyś Pánie Krol
moy, y Bog moy, twoie iest krolestwo. ty kroluiesz ná niebie, y dáiesz ná
ziemi pánowánia komu się tobie podoba. ty wygranie bitew posyłaś ko-
mu chceś. w tobie y ztoba nieprzyiaciele náśe, rogámi rozwieiem, y
w mocy twoiey pogárdzim iemi. Nie łuk, áni zbrojá mojá, áni miecz
moy wybáwi mię. nie mam w síle męskiey y końskiey nádzieie: ále prá-
wicá y ramię twoie, y światłóć twarzy twoiey, ktora rozumy do woien-
nych potrzeb oświeca, wybáwi mię.

Pomogła Krolowi J. M. dobra y świeta intencya ábo
przedśiwiziecie/ iż tá wojná suká czci Bożej/ y Kościółá ś. y
Chrześciáńskiey starwy wyniesienia/ y dobrego pospolitego poży-
tkow/ y oyczyny y ludu swego podwyższenia. Pomogły modli-
twy Kościółá ś. ktore máło nie po wśytkiey Europie zá stárá-
niem y zyczliwością ludzi zákonnych/ w niebo posyłane były: tu
zwłászczá w tych domowych Páństwach/ po wśytkich Biskup-
stwach nocne y dzieńne próśby do Nárwyższego nie wstawały. A
osobliwie Krolowa J. M. przenabożna/ y w stanie wysokim po-
korna y mądra Páni/ y z synem Krolowskim dziwnych y páńskich
cnot nádzieią świecącym Władysławem/ tu w Wilnie rece w
niebo w sercu skruszonym podnosiła: zá powodem Je° M. K.
Biskupa Wileńskiego/ gorącego sluge Bożego/ y pásterzá wier-
nego swoich owiec/ ktory po wśey Dyecezyi swoiey/ do ś. mo-
dlitwy y posty przykládać zá Krolá J. M. rozkázował.

Pomogły wzywánia przeczystey mátki Bożej/ y Świtych
Bożych/ y domowych y powinnych/ iáko ś. Kázimierzá/ ś. Stás-
niślawá/ y inych/ ktoryin się Krol J. M. odlecał/ y odlecony od
swoich zostawał. Pomogło y budowanie Kościółá ś. Piotra
y Páwła/ y nádanie plebanii pogránicznych. A przetoż oddá-
iác pokorne dzięki/ spiewamy: Pánie, w mocy twey wmeśelit się Krol
náś: požádanie sercá iego daleś nau. wprzegiśeś go słodkim błogostá-
wieństwem twóim, y część y sławę wielką (po wśem Chrześciáń-
stwie) náń włożyleś.

A my też wśyścy/ niegodne y liché dzięki náśe Pánu Krol-
leśtw wśyś-

leštv vsytekich oddaymy. Wdzieczna y mila iest p. Bogu ofiá-
 rá/dziekowanie. Immola Deo sacrificium laudis, & redde
 altissimo vota tua. Ofiárny Bogu ofiárę chwały, á oddaymy slu-
 by tmoie. A mowi Pan: Ofiárę chwały, ábo dzieki/ vezci mie. A
 oná wlasnie nazwana ofiárę/ ktora codzien ná oltarzu oddáiem/
 dziekowaniem sie zowie y Eucharystya: w ktorey głowá iest
 vsyctiego dobrodziejstwa/bárzo wdzieczna Bogu zostáie/odo-
 ris suauissimi, przesłodkicy bárzo woniey. Napisał ieden Do-
 ktor: Ná to slovo/ práwi/ Deo gratias, nie lepszego nfercu no-
 síc, nie w vsčiech mowic, nie písać milšego nie možem. Krotko sie
 wymowi/ wesolo sie slyšec da/ y wdziecznie sie do rozumu pu-
 ſza/ y w dziele napozytecznieysie iest: nie tylo przed Pánem Bo-
 giem/ áley y ludzi wielka fromotá iest/ gdy kto dobrodziejstwa
 zápomni/ á dáleko wietšá/ gdy sie go záprzv. Vchoway Bože zá-
 przec sie ábo zápomínac darow Boškich/ ábo ie swey wysludze y
 mocy y dowcipowi przyczycac. Tego nas p. Bog vchowa. Ale
 iáko ie oddáwac: to trudno. Dawida testno z tym bárzo/ y strá-
 ſnuac sie mowi: Quid retribuam? Czym Panu nágródze to
 com od niego pobral? chciabych: ále trudno. do slow nam
 tylo y ofiary kielichá y wyzywánia á dziekowánia przyydzie.

Mowi Medzec one piekne slová: Omnia flumina, vsy-
 kie rzeki w morze wpadaia/ á morzá nie przybywa. Byšny vsy-
 ctiego niebá y ziemie iežyli ná chwale Božá zebrałi: Byšny
 vsyctko co iest w niebie y ná ziemi p. Bogu dárowáli: tedy mu
 nic nie przybedzie. Doškonalošci iego/ ſá iáko morze ktore sie
 rzekami nie nápelnia. Dobr mošk/ mowi Psalm/ nie potrebuješ
 Pánie. Slawienia y chwala Anyolow y duš ludžkich y ſwiátá
 vsyctiego/ nie czyni go wšpániášym y ſlawnieyšym. Bo iáto
 Medzec mowi: vsyctkie náše wychwalenia przechodzi. Ile ie-
 dno možećie wyšlawiaćie Páná: ále przyydzie chwałę wáše przedzim-
 na mielmožnošć iego. chwalac Páná nymyšayćie go ile možećie. Ale
 wietšy iest náde vsyctę chwałę/ á kto go tak wwieli iáto iest
 od pozatku:

Toć tedy po nášym dziekowánii y wychwalánii nic? Nie
 nic. Sluchaymy drugiego slová tegož Medzca. Ná miešce Rzeki z morzá,
 z ktorego rzeki nychodza, záš sie wracáia. choć p. Bogu z nášež rzeki do morzá.
 B go dzieko-

Psál: 49.

Dzieki iáko mi-
 le Pánu Bogu.

Deo gratias
 iákie slovo.

Niewdziecznošć
 fromotna.

Iáko dzieki od-
 dáwac.

Ecclef. 1.

Psál: 15.

Ecclef: 43.

Por.
ć.Vf.
w

3. Reg. 1.

1. Paral: vltimo

Luc: 17.

Świeci iako za
zwycięstwa dzie-
kowali.Abraham.
Genef: 14.Genef: 35.
Iacob.Exod: 15.
Moyfes.Iud: 5.
Deb.

go dziękowania y wychwalenia nie nie przybywa/ y wysławie go dostatecznie nie mozem: iednak dziękowania nasze mile mu: w ktorym to wszystko co daie/ iemu przypisujem/ y tam obracamy skądśmy to wzeli. Rzeki z morza dobroci y hojności Boskiej wychodzą/ rzeki sie zaś tam wracają skąd wysły. Anna wprosiwszy y P. Boga syna: P. Bogu zaraz go oddała. od ciebie dały/ do ciebie sie obroć ma. Pobraliśmy od P. Boga zwycięstwa y pociechy/ do niegoż ie zaś obracamy/ mówiąc: Coś dał/ to tobie oddałem pokornym dziękowaniem naszym. wszystko twoje/ wszystko od ciebie: wszystko też na chwale twoje obracamy. A nie chcemy być iako ona dziewięć tredowatych/ o ktorych sie Pan pytał: *á gdzie są?* wzeli dobrodzieństwo / *á nie dziękują za nie?* Lecz iako on Samarytan do nog twoich/ Panie/ przypadamy dziękując/ y tobie sie ze wszystkim oddając y pamiatając.

Patrzeć mozem na swiete slugi Boże / ktorzy w tey cności nabożeństwa y dziękowania/ powinność swoje dobrodzieiomu nawyszszemu oddawali. Abraham wielkie woysko czterech krolow trzemisty y osmiogastu domowników y towarzyszy swoich pogromiwszy: przez kaptana Melchisedecha dzieki y ofiary P. Bogu y dzieśięcinę oddawał. y nic na swoje siły y męstwo nie kładąc: z weselem y błogosławienstwem y słowá one kaptana skie przyjmował: *Błogosławiony Abram Bogu nawyszszemu. y błogosławiony Bog nawyszszy, za ktorego obrona nieprzyjaciela są w ręku twoich.*

Jakob Patriarcha wybawiony od Sychimitow y innych przyległych narodow/ do swoich domowych mówił: *Wstańcie, á podźmy do Bethel, y postawmy tam oltarz Bogu, który mię wysłuchał w cięskości moiej, y zemna był w drodze moiej.*

Moyzesz po zwoiowanym Pharaonie nie tak sie z swego y ludu onego wybawienia weseli: iako sie ze czci Boskiej iż imie swoje przesławione wielbił/ konie y iezdne w morze miewać. y mówi: *Kto się mocy twej zrowna straszliwy y chwalebny y dzimny czyniaczy Panie? kroluy na wieki y daley.*

Deborá z Barakiem po wygranej bitwie śpiewa swoje hymny Bogu. y woła na krole y pany/ mówiąc: *Iam iest, iara iest, która Pánu pieśń zwycięzka śpiewam. nowe walki (przez niezwycięstwo*

za zwycięstwo z Moskwy.

wiadzie) obiał Pan. Jephthá y corce własney iedyney/śluby wo-
ienne pełniac/y dziełi dając Pánu/nie przepuścił. y słył słabey
plci pánieistkey meżne słowa: Uczyń zemną, oycze namilśy, to
coś Bogu obiecat: gdyżci dał pomstę y zwycięstwo nád nieprzyaciół-
twem. Samson gdy iedną szczętą osła / tysiąc woyska pobit:
gdy zapomniat podobno P. Bogu dziękować: ypomniány pra-
gnieniem wielkim/zawolał do Pána: Ty Pánie daleś słudze twe-
mu zwycięstwo to wielkie: oto pragnieniem umieram, y wpadnę w rę-
ce nieobrzeżancom. A Pan gdy sie do dziękowania y przyznania
mocy Bożey obrócił: cud dla niego uczynił / iż zab z oney szczę-
ty wodę mu puścił/która prawie ożył.

David psalmy swoje dziękowaniem nátkal/iż mu tak wie-
le zwycięstwa dawał. y mowi: Docuisti manus meas ad pre-
lium, posuisti ut arcum aureum brachia mea. Przyprawiłeś
ná wojnę ręce moje, posłałeś iako łuk z mosiadzu ramię ná moje.
Pracinxisti me virtute ad bellum, & supplantasti insur-
gentes in me subtus me. Confringam illos, nec poterunt
stare, cadent subtus pedes meos. Non in fortitudine equi
voluntatem habebō, neq; in tibiis viri &c.

Ażá krol woysko wysyłowawszy/wolał do Pána mówiac:
Domine non est apud te vlla distantia, vtrum in paucis au-
xilieris. &c. wysyłko tobie Pánie równo, y z małym pocztę ludzi
y z wielkim. wspomóż nas Pánie náš: bo tobie y mocy twoiey duszając,
wysłałśmy ná te wielkie woyska. wsłákeś ty Bog náš, niech cię człowiek
nie przemaga. y gdy mu P. Bog dał zwycięstwo: ołtarz poświę-
cił pánu/dziękując ofiara chwały.

Jozaphat spiewaniem Levitoro pomiešawszy nieprzyia-
ciele/ iż sie sami z sobą powódzili/ y wybili: zebrał swoje żołnie-
rze: y kazał im dziękować P. Bogu. y ono mieysce nazywał/ Val-
lis benedictionis.

Ezechiasz odnioszy nád Senácherybem przez Anioła zwy-
cięstwo: podniósł sie y spytniał/y za dobrodziejstwa Bożie zle-
oddawał. Ale potarany niemocą/ypamiętał sie y mowił: Do-
mine saluum me fac, & Psalmos nostros cantabimus cun-
ctis diebus vitæ meæ in domo Domini. W ybam Cię Pánie, á
my Psal-

9.

Iud: 17.
Iephth.

Iud: 15.
Samson.

David.
Psalm: 17.

Azá Krol.
2. Paral: 14. &
15.

2. Par: 20.
Iozaphat.

2. Par: 32.
Isai: 38.
Ezechiasz.

Por

Lib: 2. Mach:

Cap: 10.

Vf

w

Pfal: 20.

S Pożytki takiego
zwycięstwa.Zażywanie ie-
go.Wojny dla poko-
iu.Pokoy od Chry-
stusa zostawio-
ny.

Świecki pokoy.

Colof: 3.

my Psalmy nasze śpiewać tobie będziemy po wszystkie dni żywota naszego w domu Pańskim.

Machabeusz zwoiowawszy nieprzyjaciela / do dziekowania się puściwszy: Kościół naprawował P. Bogu ze wszystkim żołnierzem swoim.

A my też wszyscy w tej nabożney kupie y z Panem naszym / pomóżącym Bożym / y domem jego / te niegodne y lichy dzięki nasze śpiewając / śpiewamy: Panie, w mocy twojej Krol się uweselił. tobie duszę, y na miłosierdziu twoim nie omylił się. Podwyższaj się, Panie, w mocy twojej. Nie naszą siłą, ale twoją, nie naszą rozum, ale twoją mądrością, twoją, y opatrnością y obmyślania o nas. A my wyśpiewować y wysławiać moc y miłosierdzie twoje na wieki będziemy.

Podziękowawszy z miłą pokora Maryjennu: pobudajmy się do wdzięczności y posilków takiego zwycięstwa / y darów Bożych / abyśmy wdzięczność łaski Bożej nie brali / ale iś na dobre swoje obrócić umieli / żeby nam nie rzeciono: Vincere scis, uti victoria nescis. Wojny sumy z siebie zleśa / y płody wielkie ludziom przynoszą: a pokoiu złotego / wszyscy pragniemy / w którym dobra ludzkie rośnie / serca się y trwają. Dla samego pokoiu wojny się podnosić mogą / y tym złość ich płodzi się jako gorzkość w lekarstwach / która do zdrowia służy. To samo w wojnach jest dobrego / iż pokoy z zwycięstwem albo iednaniem dają / y utracony przywracają. Wzdychamy do pokoiu który nam P. Jezus zostawił: nie do takiego w którymbyśmy rozkosz / bogactwo / y ferokich imion nabywali / y żączywali / a ciała y swey wolli y światu służyli. Bo taki pokoy świecki jest / omylny / zdradliwy / nietrwały / y serca prawdziwie nie wwelela / y boleścią się y smutkiem kończy. Ale o taki pokoy Pana Boga prosimy / w którymbyśmy / jako morowi Zacharyasz / od nieprzyjaciół y bojaźni wywołani / bezpiecznie P. Bogu służyli / y światobliwie a sprawnie iedniwie żyć / do onego się wiecznego po śmierci pokoiu przyprawowali / pełniąc ś. zakon Boży / y chwale najwyższego Boga naszego rozminajając. Takiego nam Apostoł życzy / gdy mówi: Pokoy Chrystusów niech wweleli serca wasze. Wweleli serca zleśa

mnienie

mnienie nie może / y dobrá swiata wšytkiego wesołey myśli w
grzesnych nie rezynia. Non est pax impiis. á wdziecznemi/
mam tenże Apostol/bądźcie. Grati estote.

Pierrusa wdzieczność naszą niech będzie : Závstydzenie/ y Pierrusa wdzie-
podziwienie ná taká lástke Boží / ktero nam niegodným dáte. czność závsty-
Možem mowit z želzičeta: Et vnde mihi hoc? Ludžiesny dzenie.
w tym kroleštvie / y W. K. Lit. škazemi grzechami obloženi.
Rozmnosyła sie niemiernost / y odstápienie rzietey od Bošćioz
lá viary / y bluzničstva ná Pana Boga y ná Bošćiol iego / ká-
cerstva y zádurce nášli góze rziely. zardá duš niemiernych
pieklo náplnita. niešpráwiedlivost / lupičstva / obciążenie pod-
danoch / lástničstva / lédvá / zádoby / mežoboyčstva / niečystost /
zbyč / hrdost / neposlušničstva / vsjedzie z hnegow wylały.
Cžegolštev godni teho kárania? cžegož zle nieplodne drzewo
čekat malo / tedno akčery á ognia? Ale milošerny y dlugo
cierplivy P. Bog zolčova svoja / do pokuty nas wšyroa / y dá-
ráni novem / y bogatém y pomínkami do šiebie nas pociaga.
Cžynyš sie a boyš sie / aby ro nie byl cžwarty roč drzewu ones-
nu / ktere pilne do roždu naprávuia / ale mu iuž ošatni ter-
min dáta. o cžym ieš inne Kazánie / Wšyvání do pokuty.

Grzechy tey Ko-
rony.

Luc: 13.

Nie mniesyše grzechy mány náč tych / ktere Pan Bog dal w
rece náše / y pod mieč náš. Wš / y / Pan mowi / tak poginiete, Moskwa zá grze-
iesli pokuty cžynit nie budúcie. Rozže ktera ošec zle syny káze / chy pokárána, y
w ogien y w piec wřuca. káze přez nas Miesiv / y my sie my sie boymy.
boymy. Nie dušamy temu šwieckemu ščesćiu / z kterež
go sie teraz wěšelim: y mále ieš bázno / iesli go ná duchowne y
wieczne dobrá nie zážiem. Wdmienne ieš šwieckie ščesćie / á
iako kolo chodži: kogo raz podniešie / záš go ná šemie ržuci. Ščesćiu nie du-
Wšchod y zachod špáry ludžkie máia / iako šwiatlost tať y čieš
šćie.
mnost w reku ieš Bošćich.

Dali nam P. Bog dokončá pokoy / vničemy go zážyt ná po- Chwale Boží
slugi dušom nášym / ná wiečny sie pokoy oglašátiac, ná rozšes rozšeržat.
rzenie chwały Božey / ná budování y ná dánie kšćiolow / špis-
talow / klastorow / škol / Collegia / dla nabývání mądrošci y
cnost Chřesćiánskich.

Pot
ć Dobrego pospo-
litego śśanowić.

Wf Dochować co się
w dostało.

Budować Zam-
ki.

2. Par: 15.

Z pospolitego się
nie bogać.

Krola śśano-
wać.

W nim się ko-
chając.

Psal: 143.

Zwycięstwyiego
napełniła się Ko-
rona.

1. Machab: 3.

Domowe cnoty.

Rozmierzmy się dobr pospolitych na przyszle przygody: aby to co się dostało/y co P. Bog dał/dochować się mogło. Nie taką wielką jest chwałą dostawać/ iako dostanego bezpiecznie do-
wac. Budujemy zamki/ twierdze/ obrony/ gotujemy proch/ y dzia-
ła/ mury/ wieże/ wały/ basty/ iako Aza krol lud swoy upominał:
Z skarbu pospolitego nie bogaczmy domow naszych/ ale z pracy
y z dochodow oyczystych. Promnie żyjemy/ oratory y zbytki odmias-
tając/ a glupia hără jacią domow nie gubiac.

Umieemy Pány nasze śśanować/ przez ktore nam/y oyczys-
znie nasze/ y slawie Koronney/ takie zwycięstwa P. Bog dał.
umieemy za nie P. Bogu dziękować/ y w nich się wkość/ iako
Dawid upomina: Exultent filii Sion in Rege suo. Ráduyćie
się poddani z Krola swego, ktorego tak Pan Bog y domowem
Chrześcianstwiem cnotami, y wojenną slawą tak wysoko wy-
niosł. y mowi one słowa do P. Boga swego: Docuisti, &
mine, manus meas ad praelium, & digitos meos ad bellum.
Et. Subdidisti populum meum sub me. Jako drugi Boles-
ław Chabry / abo Brzywousty napełnił krolestwo to zwycię-
stwem tak gestemi y trudnemi przez moźne Hetmány / y nieustras-
sione żołnierze/ w Jarmuch / w Wołoszech/ w Multanach / w
Mostwi/ gdzie się icha swoia Pankla prawym żołnierze
y hetmánskiego rzemucia pelnym pokazał. Tatarzy odgani
Turcy się nan oglądają/ y pokoiu z nimi pragną. y żaden mu ni
przyiaciel Koronny/ y sasiad/woien iego szczęśliwych/ nie roz-
rywa. Kościół się Boży y wszytko Chrześcianstwo / y to ktore
Turecka moc zwoiowała/ postępkami iego wweśła. y nadzieie
pełni się/ iż z teg krolestwa wybawienie im pošle P. Bog/ ktory ie
na taką pokutę y niewolę podał. A mogą się o nim mowić one
słowa Máchabea: Dilatauit gloriam populo suo, & induit
se loricae sicut gigas, & succinxit se arma bellica sua in
praeliis, & protegebat castra gladio suo. Similis factus est
Leoni in operibus suis. Rozszerzył slawę ludu swego, oblokł
się w swoię zbroię, y bronił obazu mieczem swoim. sstał się iako
Lew w dziełach swoich. wweśłał lud swoy wierny / y slawą iego
go aż do końca ziemie. A domá / z poddaniami sprawiedliwoś-
cia / łaskawością / przynimowaniem nieprzyjaciół / y tych ktorzy
nan reko

nań rękę podnosili/cichością/mądrością/hojnością/czystością/
cierpliwością / y gorącym ku P. Bogu nabożeństwem / nić go
nie wprzędza / y między Krolmi y Pány Chrześciańskimi wieku
tego/ przebrana perła y iasnym drogim kāmieniem świeci.

Wielce sie nieżygliwym oyczyźnie y nas wszytlich nieprzy- Nieżygliwi
iacielem pokazuje / kto go z serca nie miłuje / kto szemraniem y szemrące.
nieżygliwością / y podeyrzeniem omylnym / sławę jego psuje.
Boga sie boimy / mowi Piotr s. a Krola (iako Boskiego na-
miesznika y ziemskiego Boga) posłanymy. Poklonmy sie Pānu
Bogu/ a potom y Krolowi/ iako iest w piśmie podano. Od nie- 1. Paral: vlt.
wdzięcznych odbiera P. Bog dary y talenty swoje / gdy dobrych
Pānow y cnót a pobożności pełnych / nie słuchamy: złych y o-
krutnych tyrannow / słuchać sie boimy / iako Prorok pogroził.
Zmieszwa sie też y z zwycięstwa żołnierskiego nie chlubmy / iesli
sami nad sobą/ y zlemi chciwościami naszymi/ meżni nie bedziem.
Lepsy cierpliwy niżli mocny. Lepsy ten ktory złym skłonno- Prou: 16.
ściom swoim rostkazuje/ niżli ten co miasta y zamki wojuje.

Zbawicielu świata y Krolu nad krolmi/ Pānie nad pāny/
w ktorego rękę krolestwa są/ y dajesz ie komu chcesz / y przenosisz
ie gdzie chcesz/ dla ludzkiej niesprawiedliwosci/ y grzechow. Tyś
dał takie zwycięstwo Krolowi naszemu: ty iemu/ y nam wszyt- Eccl: 10.
kim błogosław / abyśmy go dobrze na cześć wielką twoię/ y zbā-
wienie nasze/ y na szczęście oyczyzny naszej/ zażywać umieli:

Ktory z Oycem y z Duchem świętym krolujesz
Bog ieden w Trojcy na wieki.

A M E N.

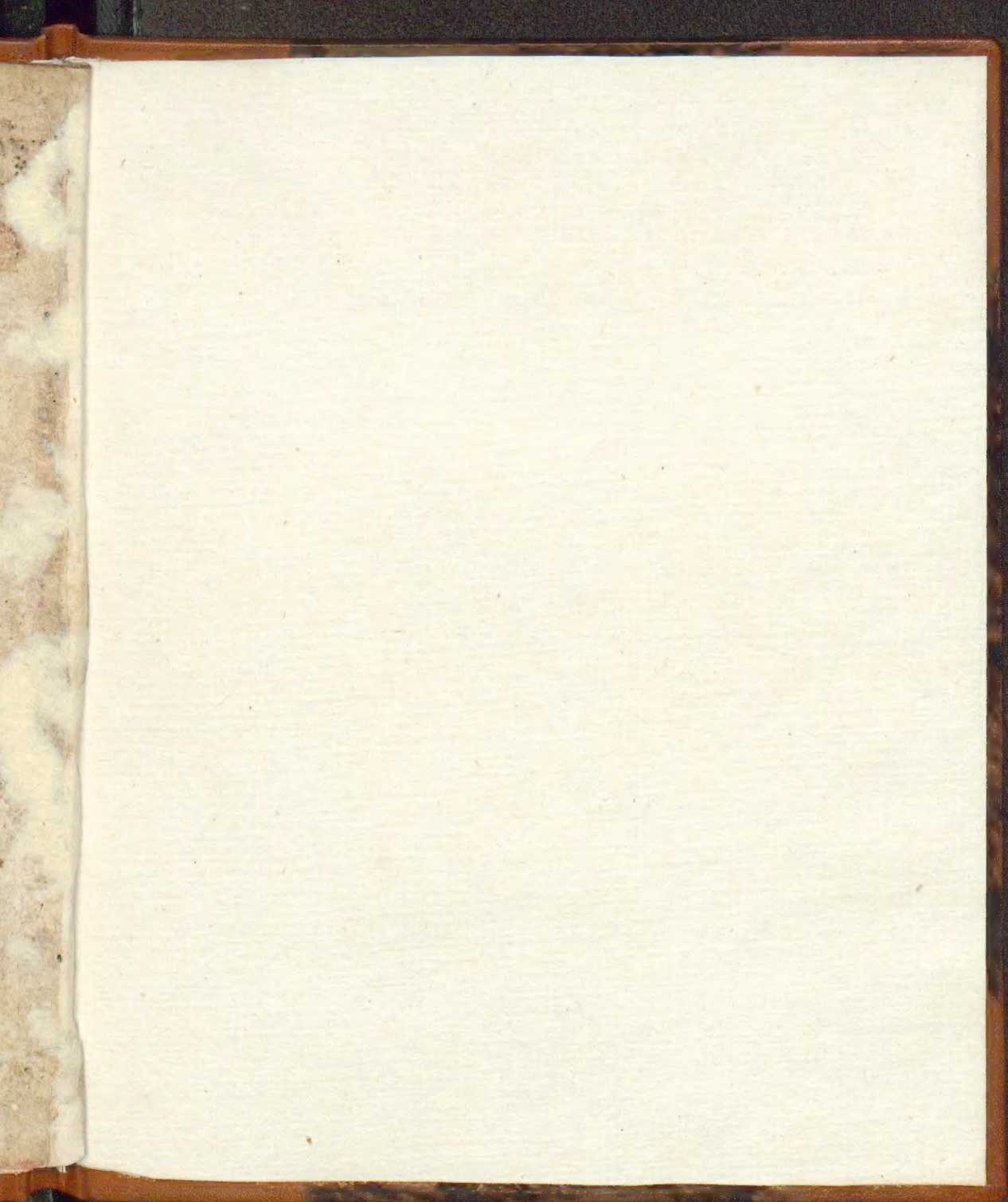
Poi
e

Vf
w

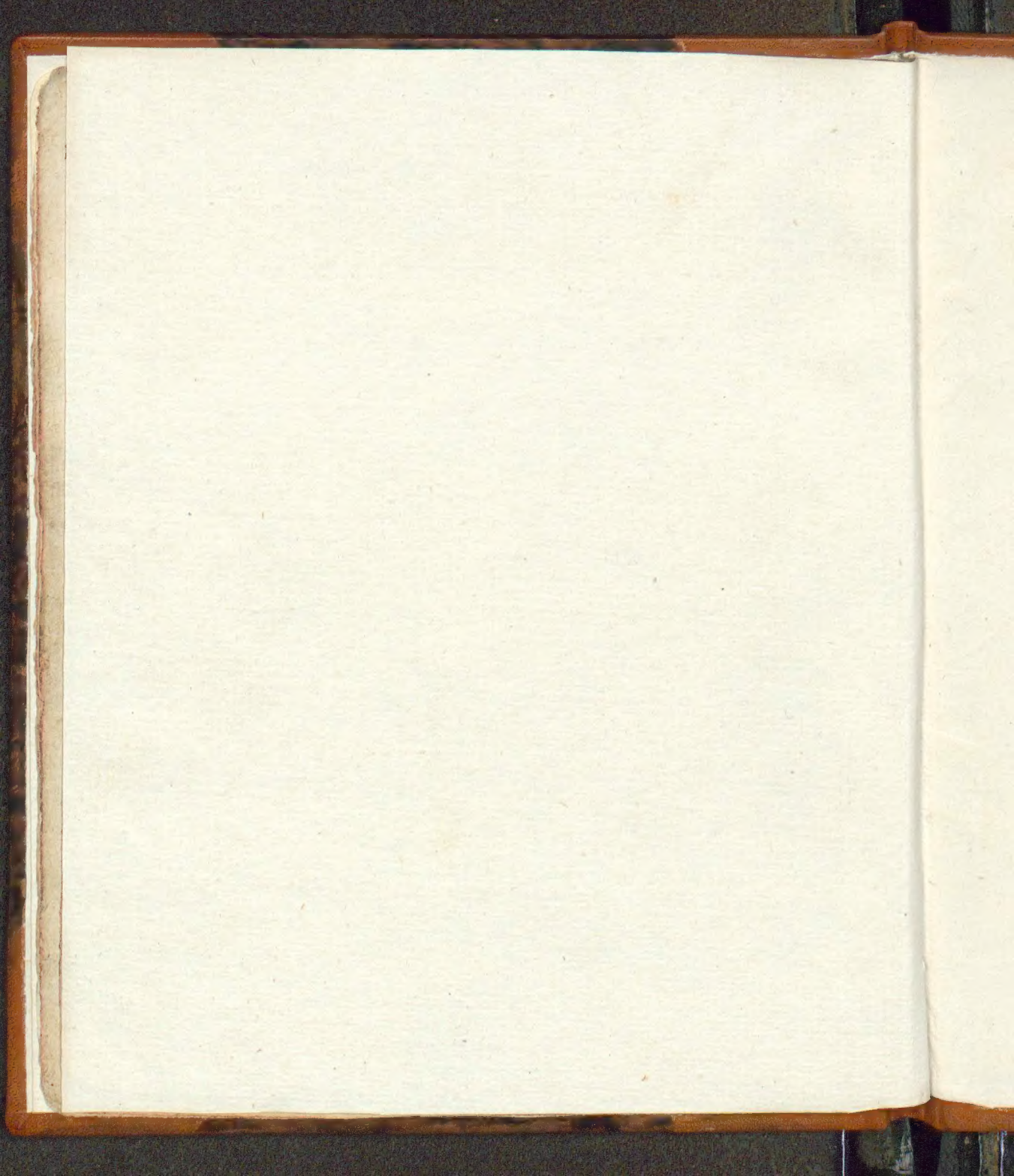
June Com. 1565

6-5

Biblioteka Jagiellońska
Oddział Konserwacji
1992r.

